

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 15g/2020

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolele 313, 458 și 460 din Codul de procedură penală

CHIȘINĂU

15 iunie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Eduard ABABEI,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 17 februarie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 15 iunie 2020 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „10 zile” din articolul 313 alin. (3) și a prevederilor articolelor 458 alin. (3) pct. 4) și 460 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de dl Nicolae Belistov, parte în dosarul nr. 10-1892/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Nicolae Corcea de la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, se află cererea dlui Nicolae Belistov referitoare la revizuirea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 12 martie 2019.

4. Pe 29 octombrie 2009, organul de urmărire penală din cadrul MAI a dispus printr-o ordonanță începerea urmăririi penale în legătură cu comiterea de către dl Nicolae Belistov a unor presupuse fapte de trafic de ființe umane, infracțiune prevăzută de articolul 165 alin. (2) lit. b) din Codul penal. Faptele investigate de organul de urmărire penală se refereau, *inter alia*, la organizarea transportării în Liban a unei persoane, sub pretextul angajării la un serviciu bine plătit, însă persoana a fost silită să presteze servicii sexuale.

5. Pe 6 noiembrie 2009, organul de urmărire penală din cadrul MAI a dispus printr-o ordonanță începerea urmăririi penale în privința dlui Nicolae Belistov, în legătură cu comiterea de către acesta a unor presupuse fapte de trafic de ființe umane, infracțiune prevăzută de articolul 165 alin. (2) lit. b) din Codul penal. Faptele investigate de organul de urmărire

penală se refereau la organizarea transportării în Slovenia a două persoane, care au fost obligate ulterior, contrar voinței lor, să practice prostituția.

6. Pe 28 ianuarie 2010, un procuror din cadrul Secției de conducere a urmăririi penale în organele centrale ale MAI a dispus, printr-o ordonanță, conexarea acestor cauze.

7. Pe 19 februarie 2011, în baza articolului 275 pct. 3) și a articolului 285 din Codul de procedură penală, un procuror din cadrul Secției de conducere a urmăririi penale în organele centrale ale MAI a emis o ordonanță, prin care a dispus încetarea urmăririi penale pentru motivul că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

8. Pe 8 iunie 2011, prim-adjunctul Procurorului General a emis o ordonanță prin care a anulat ordonanța de încetare a urmăririi penale din 19 februarie 2011 și a dispus reluarea urmăririi penale.

9. Prin ordonanța din 11 martie 2015, emisă de procurorul secției de combatere a traficului de ființe umane a Procuraturii Generale, dl Nicolae Belistov a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de articolele 165 alin. (2) lit. b) și d) și 220 lit. c) din Codul penal.

10. Pe 15 ianuarie 2019, dl Nicolae Belistov și avocatul său au contestat la judecătorul de instrucție ordonanța prim-adjunctului Procurorului General din 8 iunie 2011, prin care s-a dispus anularea ordonanței de încetare a urmăririi penale și reluarea urmăririi penale.

11. Prin Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, din 12 martie 2019 a fost respinsă contestația din motivul că a fost depusă tardiv.

12. Dl Nicolae Belistov și avocatul său au declarat recurs împotriva încheierii judecătorului de instrucție din 12 martie 2019.

13. Prin Decizia Curții de Apel din 13 mai 2019, recursul declarat de către dl Nicolae Belistov și avocatul său împotriva Încheierii judecătorului de instrucție din 12 martie 2019 a fost respins, cu menținerea acesteia.

14. Dl Nicolae Belistov și avocatul său au depus la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, o cerere privind revizuirea încheierii judecătorului de instrucție din 12 martie 2019.

15. Pe 30 ianuarie 2020, în ședința de judecată, dl Nicolae Belistov a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 313 alin. (3), 458 alin. (3) pct. 4) și 460 alin. (1) din Codul de procedură penală.

16. Prin încheierea din aceeași dată, instanța de judecată a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Legislația pertinentă

17. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

18. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 313

Plângerea împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații

„(1) Plângerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuț, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plângerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

[...]

(3) Plângerea poate fi înaintată, în termen de 10 zile, judecătorului de instrucție la locul aflării organului care a admis încălcarea.

[...]”.

Articolul 458

Cazurile de revizuire a procesului penal

„(1) Hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă.

[...]

(3) Revizuirea poate fi cerută în cazurile în care:

[...]

4) Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă.

[...]”

Articolul 460
Deschiderea procedurii de revizuire

„(1) Procedura de revizuire se deschide în baza cererii adresate procurorului de nivelul instanței care a judecat cauza în fond. În cazul temeiurilor prevăzute la art.458 alin. (3) pct. 3) și 4), procedura de revizuire se deschide în baza cererii adresate instanței de judecată care a judecat cauza în primă instanță.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

19. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorul invocă faptul că sintagma „10 zile” de la articolul 313 alin. (3) din Codul de procedură penală, în situația când se referă la contestarea ordonanțelor procurorului care sunt lovite de nulitate absolută, contravine articolelor 7, 21, 134 și 140 din Constituție, deoarece ordonanțele indicate nu produc efecte juridice și în aceste cazuri termenul de contestare, în viziunea autorului sesizării, este imprescriptibil.

20. De asemenea, autorul excepției consideră neconstituționale și dispozițiile articolelor 458 alin. (3) pct. 4) și 460 alin. (1) din Codul de procedură penală, deoarece subiecții prevăzuți la articolul 313 alin. (1) din Codul de procedură penală nu dispun de dreptul de a solicita revizuirea încheierilor judecătorului de instrucție, prin care au fost menținute ordonanțele procurorului. Astfel, autorul sugerează că legislatorul a admis o omisiune legislativă referitoare la posibilitatea de a solicita revizuirea încheierilor judecătorului de instrucție împotriva ordonanțelor de refuz de pornire a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală, de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei penale și de reluare a urmăririi penale. Potrivit autorului excepției, aceste prevederi contravin articolelor 4, 7, 8, 20, 21, 22, 26, 119 și 134 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

21. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

22. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

23. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Nicolae Belistov, parte în dosarul nr. 10-1892/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana. Astfel, excepția este formulată de un subiect abilitat cu acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

24. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „10 zile” din articolul 313 alin. (3) și prevederile articolelor 458 alin. (3) pct. 4) și 460 alin. (1) din Codul de procedură

penală. Curtea observă că articolul 313 alin. (3) din Codul de procedură penală reglementează termenul de depunere a plângerilor împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații. Astfel, norma prevede că plângerea poate fi înaintată în termen de 10 zile. Prevederile articolului 458 reglementează cazurile de revizuire în procesul penal, în special alin. (3) pct. 4) se referă la situația când Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă. Dispozițiile articolului 460 alin. (1) din Codul de procedură penală prevăd modalitatea inițierii procedurii de revizuire.

25. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-un proces penal în care se solicită revizuirea unei încheieri a judecătorului de instrucție prin care a fost respinsă o plângere depusă în temeiul art. 313 din Codul de procedură penală, de aceea Curtea consideră că prevederile contestate ar putea fi aplicate la examinarea acestei cauze penale.

26. Curtea constată că prevederile contestate sub aspectul invocat de autorul excepției nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

27. Curtea observă că, deși autorul excepției a pretins că prevederile contestate ar încălca articolele 4, 7, 8, 20, 21, 22, 26, 119, 134 și 140 din Constituție, în esență, acesta își exprimă dezacordul cu opțiunea legislatorului de a institui termenul de 10 zile pentru depunerea plângerilor împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații, prevăzut de articolul 313 alin. (3) din Codul de procedură penală, și faptul că încheierile judecătorului de instrucție, prin care au fost menținute ordonanțele procurorului, nu pot fi revizuite.

28. Cu privire la pretinsa încălcare a prevederilor articolelor 4, 7, 8, 21, 22, 26, 134 și 140 din Constituție, Curtea constată lipsa argumentelor care ar justifica încălcarea acestor norme constituționale. Autorul sesizării nu a motivat contradicția dintre prevederile contestate și Constituție. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile excepțiile de neconstituționalitate, precizând că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 30 din 29 martie 2018, § 22; DCC nr. 145 din 29 noiembrie 2018, § 15; DCC nr. 102 din 3 octombrie 2019, § 17).

29. Cu referire la pretinsa încălcare a articolului 20 din Constituție, Curtea menționează că prevederile contestate din articolul 313 alin. (3) din Codul de procedură penală, care instituie un termen pentru înaintarea unor plângeri împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală, nu restricționează formularea unei plângeri.

30. Totodată, Curtea relevă că instituirea unor termene de procedură urmărește asigurarea bunei administrări a justiției și respectarea, în special, a principiului certitudinii juridice.

31. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut. Acesta poate fi limitat.

Limitările accesului la un tribunal trebuie să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim și să fie proporționale, pentru a nu fi afectată însăși esența dreptului. Această afirmație este valabilă și pentru normele de natură procedurală care stabilesc termene în interiorul cărora persoanele ar putea formula o contestație (a se vedea *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, § 36). Mai mult, Curtea Europeană în jurisprudența sa a menționat că durata termenului este o chestiune în privința căreia statul dispune de o marjă de apreciere. De principiu, instituirea unor termene scurte (e.g. de cinci, de șapte sau de zece zile) pentru formularea unei contestații nu ridică, *per se*, o problemă în baza articolului 6 § 1 din Convenția Europeană (*Mamikonyan v. Armenia*, 16 martie 2010, § 29; *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, § 36).

32. Cu referire la argumentele autorului excepției, precum că legislatorul a admis o omisiune legislativă referitoare la posibilitatea de a solicita revizuirea încheierilor judecătorului de instrucție, Curtea menționează că Codul de procedură penală prevede că persoana are dreptul de a beneficia atât de căile ordinare de atac, cât și de căile de atac extraordinare, precum recursul în anulare și revizuirea (articolele 452-465).

33. Curtea reține că revizuirea, ca o cale extraordinară de atac, privește numai hotărârile judecătorești irevocabile care conțin o rezolvare a fondului cauzei, deoarece prin revizuire se urmărește înlăturarea erorilor de fapt pe care le conțin hotărârile judecătorești, or, asemenea erori pot fi întâlnite numai în hotărârile care rezolvă fondul cauzei penale.

34. În acest context, Curtea notează că stabilirea competenței instanțelor judecătorești și instituirea regulilor de desfășurare a procesului, deci și reglementarea căilor de atac, constituie atribuția legislatorului în conformitate cu prevederile articolului 115 alin. (4) din Constituție. De asemenea, Curtea reține că dispozițiile articolelor 458 alin. (3) pct. 4) și 460 alin. (1) din Codul de procedură penală nu aduc atingere dreptului la apărare și nici accesului liber la justiție, pentru că nu înlătură posibilitatea de a beneficia de drepturile și garanțiile procesuale instituite prin lege.

35. Curtea reține că, potrivit articolului 119 din Constituție, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac numai în condițiile legii. În acest context, Curtea notează că ține de competența legislatorului să instituie numărul căilor de atac și condițiile în care acestea pot fi exercitate cu respectarea prevederilor Constituției (a se vedea DCC nr. 43 din 5 aprilie 2019, § 20; DCC nr. 60 din 9 iunie 2020, § 33; DCC nr. 64 din 11 iunie 2020, § 25).

36. În același timp, Curtea notează că eventualele greșeli de aplicare a legii pe parcursul desfășurării procesului penal, precum și eventuala omitere a termenului de contestare, nu pot constitui motive de neconstituționalitate a dispozițiilor criticate și, prin urmare, nu intră sub incidența controlului de constituționalitate exercitat de către Curte, ci sunt de competența instanței de judecată, care are prerogativa de a stabili eventualele încălcări, cu respectarea garanțiilor dreptului la un proces echitabil.

37. Astfel, deoarece autorul excepției de neconstituționalitate ridică o problemă de interpretare și de aplicare a prevederilor legale contestate, Curtea reiterează că interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale la situații concrete excede sferei controlului de constituționalitate și reprezintă o competență a instanțelor judecătorești (a se vedea DCC nr. 91 din 19 septembrie 2019, § 19; DCC nr. 130 din 2 decembrie 2019, § 22; DCC nr. 131 din 5 decembrie 2019, § 32; DCC nr. 6 din 23 ianuarie 2020, § 29; DCC nr. 32 din 19 martie 2020, § 28).

38. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „10 zile” din articolul 313 alin. (3) și a unor prevederi ale articolelor 458 alin. (3) pct. 4) și 460 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de dl Nicolae Belistov, parte în dosarul nr. 10-1892/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 15 iunie 2020
DCC nr. 66
Dosarul nr. 15g/2020*